

Рембач Ольга Олександрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент
професор кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ ШЛЯХІВ ТА МЕТОДІВ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ

Однією з центральних проблем сучасної методики викладання іноземних мов є пошук та обґрунтування шляхів підвищення ефективності іншомовної підготовки в умовах обмеженої кількості годин, виділених на вивчення іноземної мови.

Аналіз досліджень, присвячених проблемі іншомовної комунікативної підготовки майбутніх фахівців, свідчить про існування різних підходів до її розв'язання.

На наш погляд, успішне формування готовності до іншомовного спілкування курсантів можливе за умови реалізації у навчальному процесі принципів комунікативного професійно-орієнтованого підходу.

Сутність цього підходу полягає у тому, що треба навчати самої мовної діяльності через оволодіння її засобами та механізмами, в процесі чого формується і сама особистість. Основними положеннями, на яких базується ця система, є:

- дотримання принципів демократизму, гуманізму та діалогізму взаємодії у процесі розвитку іншомовної культури;
- орієнтація процесу педагогічної та методичної підготовки на

формування комунікативної культури у самих викладачів;

— розробка спеціальної літератури;

— забезпечення навчального процесу необхідними технічними засобами;

— поетапність формування елементів іншомовного спілкування;

— поєднання теоретичної підготовки з реальним залученням у практику комунікативної діяльності;

— регулярне оцінювання курсантами своєї комунікативної діяльності, динаміки її розвитку;

— врахування індивідуальних особливостей курсантів у процесі комунікативної підготовки;

— використання активних методів навчання та форм групової взаємодії;

— актуалізація процесів самопізнання, самовиховання та самооцінки тощо.

У процесі навчання за *комунікативним професійно-орієнтованим підходом* курсанти навчаються іншомовному спілкуванню у процесі самого спілкування. Дотримуючись основних принципів цього підходу, викладачеві вдається подолати мовний бар'єр, позбавити навчальний контингент страху говорити іноземною мовою. На заняттях курсанти мають можливість використовувати мову в реальних життєвих ситуаціях.

З позицій зазначеного підходу розвиваються всі мовленнєві навички й уміння: від усного й письмового мовлення до читання й аудіювання. Формування навичок відбувається у декілька етапів: 1. засвоєння стандартних навичок; 2. автоматизація їх вживання; 3. розвиток іншомовних умінь у вільних та нестандартних ситуаціях спілкування, професійного, зокрема.

Для досягнення курсантами високого рівня сформованості іншомовної компетентності викладачеві іноземної мови необхідно добирати такі методи викладання, техніки та прийоми навчання, які б оптимально відповідали рівню знань, потребам та інтересам навчального контингенту.

Рациональне та умотивоване використання методів навчання на заняттях з іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача, адже педагогіка є не лише наукою, а й мистецтвом, тому і підхід до підбору методів іношомовної підготовки має ґрунтуватися на творчості педагога.

Методи навчання необхідно добирати таким чином, щоб вони:

- створювали атмосферу, в якій би курсант почував себе вільно і комфортно;
- стимулювали його інтереси, розвивали бажання практично вживати іноземну мову;
- заохочували курсанта, впливаючи на його емоційно-мотиваційну сферу;
- стимулювали його мовні, когнітивні й творчі здібності;
- сприяли активізації його навчально-пізнавальної діяльності;
- робили його головною діючою особою навчального процесу, яка активно взаємодіє з іншими учасниками цього процесу;
- вчили курсанта працювати над мовою самостійно з урахуванням його фізичних, інтелектуальних та емоційних можливостей;
- забезпечували диференціацію й індивідуалізацію навчального процесу;
- передбачали різні форми й види роботи в аудиторії (індивідуальну, групову, колективну тощо).

На даному етапі розвитку методичної науки основними *методами навчання іноземних мов* є: метод вправ; робота з англomовними автентичними професійно-орієнтованими текстами; інтерактивне моделювання та аналіз конкретних ситуацій професійного спілкування (*case-study method*); ігрові методи (дидактична гра): сюжетно-рольові та ділові ігри; відеометод; метод групового навчання; метод проектів тощо.

Реалізація методів навчання здійснюється з допомогою ряду прийомів навчання, різноманітних підходів та робочих технік.

Якісна мовна підготовка курсантів неможлива без використання сучасних освітніх технологій. *Сучасні технології в освіті* - це професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій в програмі *PowerPoint*, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології (створення банку діагностичних матеріалів з курсу навчального предмету «Іноземна мова» для проведення комп'ютерного тестування з метою контролю навчання курсантів).

Використання описаних вище методів та прийомів викладання іноземної мови дозволить забезпечити оволодіння курсантами професійними та комунікативними компетенціями, здібностями самостійно організовувати свою навчальну діяльність, активно і творчо брати участь в обговоренні та аналізі матеріалу, що вивчається, а також активно застосовувати отримані знання та вміння на практиці. Більш того, описані методи дозволяють ефективно використовувати досить обмежений навчальний час, виділений на вивчення іноземної мови, трансформуючи основну частину роботи курсантів з виконання завдань на самостійну й позааудиторну навчальну діяльність.

Список використаних джерел

1. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. - М., 1991. - 224 с.
2. Калмыкова Е.И. Условия формирования лингвистической и коммуникативной компетенции // Формирование коммуникативной иноязычной компетенции (в неязыковом вузе). - Вып. 437. - М., 1999. - С. 24-32.
3. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: Базовый курс лекций: Пособие для студентов - М.: Просвещение, 2002. - 101с.
4. Румянцева И.М. Психология речи и лингвopedagogическая психология. - М.: ПЕР СЭ; Логос, 2004. - 319 с.